

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Azərbaycanın yerinə yetirdiyi tarixi missiya

Ölkəmizlə əməkdaşlıq Avropa üçün strateji əhəmiyyətli məsələlərdəndir

Müasir dünyamızda ayrı-ayrı dövlətlər arasında ixtilafın gücləndiyi, gərginliklərin artdığı bir zamanda Azərbaycan nəinki hansısa qütbə təmsil olunur, əksinə, öz müstəqil mövqeyi, balanslı siyasəti ilə sülhə, əməkdaşlığa, qarşılıqlı maraqların aradan qaldırılmasına töhfə verməyə çalışır.

Ölkəmizin getdikcə yüksələn beynəlxalq nüfuzu, ayrı-ayrı dövlətlərin xarici siyasətində rəsmi Bakı ilə əlaqələrin inkişafına verilən önəm, ölkə rəhbərlərinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə rəğbəti, inamı və güvəni, onunla sıx ünsiyyətə can atmaları ölkəmizin ortaya nə qədər böyük siyasi iradə qoyduğunu və üzərinə götürdüyü tarixi missiyanı nə qədər böyük uğurla yerinə yetirdiyini göstərir. Azərbaycan Prezidentinin İtaliyaya rəsmi səfəri bunun daha bir təəcəssümü oldu.

Azərbaycan Avropa üçün strateji əhəmiyyətli ölkədir

Səfər zamanı keçirilən görüşlər, aparılan müzakirələr, aktuallaşan reallıqlar, Prezident İlham Əliyevin sentyabrın 6-da "Dünya, Avropa və İtaliya haqqında bilgilər" mövzusunda həsr olunmuş Beynəlxalq Cernobbio Forumunda "Yeni geosiyasi şəraitdə Azərbaycanın rolu" adlı sessiyada çıxışı zamanı səsləndirdiyi fikirlər bir daha göstərdi ki, bu gün Avropa ilə əlaqələr Azərbaycan üçün mühümdürsə, Azərbaycanla əməkdaşlıq da Avropa ölkələri üçün həyati əhəmiyyətli məsələlərdəndir. Bu baxımdan, Avropa İttifaqı Şurasının sədri, Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbanın Azərbaycanın Avropa İttifaqı üçün strateji əhəmiyyətli ölkə olduğunu bildirməsi, Avropa İttifaqı Şurasının sədri kimi, Azərbaycanla strateji əməkdaşlığın inkişafını dəstəklədiyini bəyan etməsi Avropa məkanındakı uzaqgörən təcrübəli liderlərin ümumi baxışı sayıla bilər.

İtaliya da Azərbaycanla əlaqələrin inkişafına böyük əhəmiyyət verir. Bu ölkə Azərbaycanın xam neft və neft məhsullarının ixracı sahəsində ön iri ticarət tərəfdaşdır. Ölkəmiz enerji məhsullarını Avropa bazarına İtaliya vasitəsilə ixrac edir. "Cənub qaz dəhlizi" və onun tərkib hissəsi olan Trans-Adriatik qaz boru kəməri (TAP) layihəsinin reallaşmasında digər iştirakçı dövlətlər kimi İtaliya da böyük rol oynayır.

TAP-in son nöqtəsi məhz İtaliyada yerləşir. Ölkəmiz bu kəməri vasitəsilə Avropanın 10 ölkəsini qazla təmin edir və onların enerji təhlükəsizliyinə təminat yaradır. Bu qlobal enerji infrastrukturunu regionun enerji bazarında çox əhəmiyyətli rol oynayır. TAP-ın uğurla reallaşması bir tərəfdən İtaliyanın özünün enerji təhlükəsizliyini təmin edir, eyni zamanda belə bir enerji layihəsinin həlledici tərəflərindən biri kimi bu ölkənin Avropa məkanındakı mövqeyini daha da gücləndirir.

Təkcə ötən il TAP vasitəsilə İtaliyaya təqribən 10 milyard kubmetr qaz ixrac olunub. Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında əldə olunmuş razılaşmaya əsasən, 2027-ci ilə qədər ölkəmizdən qazın tədarükünün ildə azı 20 milyard kubmetrə çatacağı nəzərdə tutulur. Bu həcm əhəmiyyətli hissəsi, TAP vasitəsilə reallaşacaq, İtaliya yenə də bu prosesdə fəal rol alacaq və bütün bunlar Azərbaycanla tərəfdaşlıqdan sözügedən ölkəyə həm siyasi, həm iqtisadi cəhətdən böyük dividendlər qazandıracaq.

Digər bir məsələni vurğulayaraq ki, Azərbaycana investisiyalar yatırımı İtaliyanın işgüzar dairələri üçün maraqlı və gəlirlidir. Bu ölkədən olan iş adamlarının respublikamıza yatırımları sərmayələr, bir sıra beynəlxalq əhəmiyyətli layihələrdə fəal iştirakları bunu təsdiqləyir. Hazırda ölkəmizdə təxminən 100-dən çox İtaliya investisiyalı kommersiya qurumu fəaliyyət göstərir. Onlar iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində, o cümlədən sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat, tikinti, ticarət, xidmət və digər sektorlarda uğurlu layihələr reallaşdırır, həm öz bizneslərini genişləndirir, həm də Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafına töhfə verirlər.

Tarixi Zəfərimizdən sonra bu gün Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə həyata keçirilən genişmiqyaslı bərpə-quruculuq proseslərində İtaliya şirkətlərinin podratçı kimi yaxından iştirakı, bu bölgələrimizdə şirkətlərinin sayına görə Türkiyədən sonra ikinci gəlməsi də ölkələrimiz arasında ki münasibətlərdə xüsusi vurğulanmalı məqamlardandır.

"Biz yaxşı nəticə hasil edə biləcəik ölkəyik"

İtaliya hər zaman Azərbaycanın suverenliyinə, yürütdüyü müstəqil siyasətə hörmətlə yanaşan dövlətlərdən olub. Bu ölkə ilə münasibətlərin xoş nümunəsi sübut edir ki, bizimlə əməkdaşlığa maraq göstərən, milli mənafələrimizə hörmət bəsləyən, məsələlərə ikili standartlardan deyil, obyektivlik prizmasından yanaşan bütün dövlətlərlə, o cümlədən Avropa İttifaqına daxil olan dövlətlərlə əlaqələri uğurla inkişaf etdiririk. Bu əlaqələrdən faydalanaraq ölkəmiz həm Cənubi Qafqaz regionunun gələcəyi, həm Avropa məkanı, həm də ümumən dünyamız üçün yeni dəyərlər yaradır.

Azərbaycan Prezidenti "Dünya, Avropa və İtaliya haqqında bilgilər" mövzusunda həsr olunmuş Beynəlxalq Cernobbio Forumunda "Yeni geosiyasi şəraitdə Azərbaycanın rolu" adlı sessiyadakı çıxışı zamanı dedi: "...Bir çox Avropa ölkəsi ilə fəal əməkdaşlığa malik olmağımız, - yeri gəlmişkən, Avropa İttifaqının 10 üzvü rəsmi olaraq Azərbaycanın strateji tərəfdaşdır, - 120 ölkəni birləşdirən Qoşulma Hərəkatına 4 il sədrliyimiz onu nümayiş etdirir ki, biz yaxşı nəticə hasil edə biləcəik ölkəyik".

Azərbaycan və İtaliya hər bir cəmiyyətin gələcəyini yaradan təhsil sahəsində də uğurla əməkdaşlıq edir. "Biz hazırda humanitar məsələlər üzərində fəal şəkildə işləyirik"- deyə Azərbaycan Prezidenti xüsusi vurğuladı ki, artıq İtaliya-Azərbaycan Universiteti fəaliyyətə başlayıb və bu, bizim əməkdaşlığımızın şaxələndirilməsinin gözəl nümunəsidir. İtaliyanın beş aparıcı universiteti - Luiss, Sapienza, Bolonya, Milan və Turin universitetləri və onların Azərbaycandan olan tərəf-müqabiləri bu müştərk təsisatı yaradıb. Çünki orada bu gün təhsil alan və gələcəkdə təhsil alacaq tələbələr İtaliya ilə təbii bağlantı rolunda çıxış edəcəklər. Onlar italyan dilində sölis danışacaq, italyan mədəniyyətini və italyan xalqının geniş tarixi irsini daha yaxından tanıyacaqlar.

Beynəlxalq arenada yerini genişləndirərək müxtəlif qütblərlə bərabərhüquqlu əməkdaşlıq əlaqələrini uğurla həyata keçirən Azərbaycan bu gün çağdaş dünya siyasətində oynadığı vacib rol sadəcə xarici siyasət kursu, ölkələrarası əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, beynəlxalq təşkilatların işində fəal iştirak deyil, bundan daha böyük mənə daşıyan reallıqdır. Qeyd etdiyimiz kimi, bu, dünyanın və beşəriyyətin gələcəyi, mövcud böhranlardan qurtuluşu üçün yerinə yetirilən tarixi missiyadır. Belə bir missiyanı məhz Azərbaycan yerinə yetirə bilər və yetirir. Çünki qeyd edilən istiqamət geostrateji mövqedən, tarixi ənənələrə, mövcud resurslara, gələcəyə aydın baxışa, siyasi-ideoloji xəttə, ən mühümü isə ölkə liderinin şəxsi keyfiyyətlərinə, qətiyyətinə, strateji düşüncəsinə, yaratdığı şəxsi nümunələrə, zəkasına, beynəlxalq dairələrdə onun personasına olan inamına, rəğbətə qədər ən müxtəlif faktorları özündə birləşdirən mürəkkəb bir missiyadır. Azərbaycan müasir dünya düzənində çox az və bəlkə də yeganə ölkədir ki, bunun üçün bütün lazımi şərtləri tamamlaya bilir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin son dövrlərdə Qərbi, Yaxın Şərqi, Mərkəzi Asiya ölkələrinə səfərlərini, Qoşulma Hərəkatı çərçivəsindəki uğurlu fəaliyyətlərini, bu çərçivədə əməkdaşlıq söylərini nəzərə alsaq, ölkəmizin nə qədər tarixi bir vəzifəni müvəffəqiyyətlə yerinə yetirdiyini görürük.

Tarixin sınağından çıxış münasibətlər

Azərbaycan Prezidenti forumdakı çıxışında 44 günlük Vətən müharibəsindəki tarixi qələbəmizdən, sonrakı mərhələlərdə ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi bərpa etmək istiqamətində aparılan işlərdən geniş danışdı. Bu gün Azərbaycan öz nümunəsi ilə onu nümayiş etdirdi ki, beynəlxalq hüquq, güclü siyasi iradə, cəmiyyətin səfərbər olması və fiziki güc ciddi siyasi dəyişikliyə nəticələndir. Dövlətimizin başçısı dedi: "Beləliklə, Sovet İttifaqının süqutundan sonra ilk dəfədir ki, biz Cənubi Qafqazda sülhə nail ola bilirik. Bu, mümkündür - Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh danışıqları çərçivəsində baş verən hadisələr, sülh müqaviləsinin bəndlərinin təqribən 80 faizinin razılaşdırılması, sərhədin delimitasiyası prosesinin başlanması və hətta kiçik addım hesab oluna bilən 13 kilometrlik hissəsinin demarkasiyasının, - halbuki sərhədin uzunluğu 1000 kilometrəndir artıqdır, - özü belə düzgün istiqamətdə atılan addımdır.

Beləliklə, biz ümid edirik ki, sülh danışıqlarının başlanmasına dair Azərbaycanın təşəbbüsü sülh sazişinin imzalanması ilə nəticələndirəcək". Təbii ki, bu, təkcə Cənubi Qafqaz deyil, dünyanın bütün regionları üçün əhəmiyyətli olacaqdır.

Yeri gəlmişkən bir faktı da qeyd edək ki, Azərbaycan-İtaliya münasibətləri tarixin sınaqlarından çıxışdır. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi ilə nəticələnmiş 44 günlük Vətən müharibəsindən sonrakı yeni tarixi reallıqlar, rəsmi Romannın ölkəmizin haqq mübarizəsinə münasibətdə tutduğu mövqeyə bunu bir daha təsdiqləmişdir. Guya regiona sülh gətirmək istəyən bəzi Avropa ölkələrinin parlamentlərindəki ultra-sağçı erməniperəst qüvvələrin qəbul etdikləri tövsiyə xarakterli saxta çağırışlar fonunda İtaliya 44 günlük müharibə dövründə, ondan sonra da, indi də Azərbaycanın yanında oldu. Azərbaycana dəstək bəyanatları verdi. Bununla kimin ədalətsizliyin, dağıdıcı vandalizmin, yeni münasibətlər üçün əsasların, kimin ədalətin, sülhün, quruculuğun yanında olduğu göründü.

Forumda Azərbaycanın Rusiya və Ukrayna arasındakı münasibətlərin həlli prosesində iştirakı perspektivi barədə də danışıldı. Hər iki dövlətlə çox yaxşı münasibətlərə malik ölkə kimi Azərbaycan bu müharibənin dayandırılmasına, hər iki tərəfdən insan itkilərinin, dağıntıların qarşısının alınmasına kömək göstərə bilər. Prezident İlham Əliyevin Beynəlxalq Cernobbio Forumunda ona ünvanlanmış suala cavabında da xatırladığı kimi, Azərbaycan Rusiya və Ukrayna ilə yanaşı, 70 il ərzində Sovet İttifaqının tərkib hissəsi olub. Tarixi əlaqələrdən irəli gələrək xalqlararası və siyasi səviyyədə şaxələndirilmiş münasibətlərimiz var. Bu gün Azərbaycan Ukrayna da daxil olmaqla, bütün ölkələrin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini güclü şəkildə dəstəkləyir. Eyni zamanda Azərbaycan Rusiyaya qarşı sanksiyalar kampaniyasına da qoşulmayıb və belə bir niyyətdə deyil. "Beləliklə, biz pragmatik münasibətlərin mövcudluğu fonunda rol oynaya bilirik. Biz heç vaxt bunun təşəbbüskarı olmamışıq, çünki bu işdə yaxından iştirak etmək istəyənlər kifayət qədərdir. Ancaq bizim iştirakımıza zərurət yaranarsa, buna hazırıq", - dedi Azərbaycan Prezidenti.

Azərbaycan Prezidenti bu kontekstdə maraqlı bir faktı da diqqətə çatdırdı ki, Ukrayna ərazisində qazın tranzitinin davam etdirilməsi ilə bağlı Rusiya, Ukrayna və Avropa təsisatları tərəfindən Azərbaycana müraciət edilib. Hazırda hər iki ölkə Rusiya qazının bu ilin sonunda müddəti başa çatan tranzit müqaviləsinin uzadılması və Azərbaycan qazının Rusiya və Ukrayna ərazisindən Avropaya nəqli ilə bağlı müzakirələri Azərbaycan vasitəsilə aparır. "Bir neçə aydır ki, biz ümumi məxrəcə gəlmək üçün böyük səylər görürük. Məlumdur ki, bu tranzit dayanarsa, - bu isə dekabr ayına təsadüf edəcək, - bir neçə Avropa İttifaqı ölkəsi təbii qazın fiziki əlçatanlığı ilə bağlı ciddi çətinliklərlə üzləşəcək. Biz, sadəcə, həmin ölkələri və Ukraynanı dəstəkləmək istəyirik. Çünki qazın tranziti dayandıqı halda Ukraynanın qazpaylayıcı sistemi tamamilə iflic olacaqdır", - deyə cənab İlham Əliyev bununla bağlı müəyyən nikbinliyin olduğunu da vurğuladı və bildirdi ki, burada uğur əldə edilsə, bütün regionu vuran edən müharibəyə son qoymaq üçün əlavə addımlar atmaq da mümkündür.

İtaliya COP29-da fəal təmsil olunacaq

İtaliya COP29-da fəal təmsil olunacaq

Azərbaycan Prezidentinin İtaliyaya səfəri bu ilin noyabrında Bakıda keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) kontekstində də maraq doğurur. İtaliya bu tədbirdə geniş tərkibdə təmsil olunan ölkələrdən olacaq. Bu da təsadüfi deyil. İqlim dəyişikliyi ilə bağlı problemlərin həllində maraqlı olan İtaliya bu məsələ üzrə mövqeyi, xüsusən məsuliyyətlərin bölüşdürülməsi və mövcud iqlim vəziyyəti ilə bağlı həll yollarının axtarışı söyləri ilə COP-29 tədbirinin öz məqsədinə çatmasına mühüm töhfələr verə bilər.

Bütün bu məqamları nəzərə almaqla əminliklə qeyd edə bilirik ki, Azərbaycan Prezidentinin İtaliyaya səfəri tarixi bir səfərdir və bu səfər iki ölkə arasında ki əməkdaşlıqda yeni bir mərhələnin əsasını qoyacaq.

İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"